

- *Технології зварювання для виготовлення і ремонту металевих конструкцій із високоміцних сталей (доповідач — член-кореспондент НАН України В.Д. Позняков)*
- *Науково-інноваційний потенціал мобілізації та використання нових рослинних ресурсів (доповідач — доктор сільськогосподарських наук Д.Б. Рахметов)*
- *Про нагородження відзнаками НАН України та Почесними грамотами НАН України і Центрального комітету профспілки працівників НАН України (доповідач — академік НАН України В.Л. Богданов)*
- *Кадрові та поточні питання*

ІЗ ЗАЛИ ЗАСІДАНЬ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

23 листопада 2016 року

На початку засідання Президії НАН України 23 листопада 2016 р. академік НАН України Б.Є. Патон поінформував присутніх про зустріч з послом України у Китайській Народній Республіці О.О. Дьомінім, на якій обговорювалися питання розвитку співробітництва з науковими установами Китаю.

* * *

Потім учасники засідання заслухали інформацію президента НАН України академіка НАН України Б.Є. Патона щодо підписання Угоди про розвиток співробітництва між Національною академією наук України та Федерацією роботодавців України (ФРУ). Він зазначив, що на сучасному етапі гостро постає питання створення умов для ефективного використання наукового потенціалу НАН України з метою спільного вирішення з представниками бізнесу проблемних завдань розвитку галузей виробництва та втілення в новітні розробки передових ідей вітчизняної науки.

За словами академіка Б.Є. Патона, під час попередніх зустрічей представники ФРУ висловили своє зацікавлення у формуванні належного науково-експертного підґрунтя своєї діяльності, спрямованої на створення умов для соціально-економічного розвитку держави, зростання української промисловості, розроблення та впровадження у виробництво вітчизняних інноваційних технологій. Академія, зі свого боку, має вагомий науково-технічний потенціал, а її наукові установи — потужну експериментальну й методичну базу, а також багаторічний досвід науково-технічних досліджень у різних галузях виробництва, що може забезпечити значну частину запитів і потреб бізнесу. Тому, як повідомив академік Б.Є. Патон, є домовленість про укладення Угоди, яка має стати важливим чинником для впровадження перспективних науково-технічних розробок і технологій у виробництво і формування на цій основі цілісної

системи реалізації дієвих механізмів перетворень у національній економіці.

Після цього слово для виступу взяв голова Ради Федерації роботодавців України Дмитро Миколайович Олійник. «Наука і освіта — це галузі, від яких залежить майбутнє країни. Під час криз розвинуті країни інвестують у розвиток науки і технологій, які забезпечать технологічне лідерство. Зв'язок між рівнем життя в країні та її науковими потужностями очевидний: чим більший внесок учених у ВВП держави, тим краще почуває себе економіка», — наголосив він.

Д.М. Олійник зазначив, що насправді тісна співпраця представників бізнесу з провідними науковцями Академії розпочалася ще під час роботи над проектом Плану модернізації України, і подякував науковцям за активну участь у розробленні цього стратегічного документа. За його словами, члени Федерації добре розуміють, що приватний бізнес також повинен фінансувати науку, більше того, окремі приклади такого співробітництва є й сьогодні, і підписання Угоди, безумовно, сприятиме налагодженню системної роботи в цьому напрямі.

Заступник голови Ради ФРУ, голова Ради Сумського обласного об'єднання організацій роботодавців «Сумський регіон — 2012» Євген Васильович Лапін підкреслив, що Федерація зацікавлена у формуванні належного науково-експертного підґрунтя своєї діяльності, спрямованої на створення умов для соціально-економічного розвитку держави, зростання української промисловості, поліпшення умов ведення бізнесу тощо. Необхідність розроблення і впровадження інноваційних технологій у виробництво є очевидною, оскільки лише інновації можуть дати можливість українській продукції конкурувати світових ринках. За словами Є.В. Лапіна, для того щоб співпраця бізнесу і науки була ефективною, потрібно виробити дієві механізми взаємодії.

Серед пріоритетних напрямів співпраці Академії та Федерації було визначено такі галузі, як енергетика та енергоефективність, матеріалознавство та наноматеріали, видобуток корисних копалин, медицина та охорона праці,

Президент НАН України академік Борис Євгенович Патон і голова Ради ФРУ Дмитро Миколайович Олійник підписують Угоду про розвиток співробітництва між Національною академією наук України та Федерацією роботодавців України

агропромислове виробництво, машино- та автомобілебудування, інформаційні технології, аерокосмічне та оборонне виробництво, хімічне виробництво, легка та харчова промисловість, раціональне природокористування, утилізація, переробка та поводження з відходами, гуманітарна сфера та вирішення соціальних проблем.

На завершення зустрічі президент НАН України академік НАН України Б.Є. Патон та голова Ради Федерації роботодавців України Д.М. Олійник підписали Угоду про розвиток співробітництва між Національною академією наук України та Федерацією роботодавців України.

* * *

Далі члени Президії НАН України та запрошені заслухали наукову доповідь завідувача відділу Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України члена-кореспондента НАН України **В.Д. Познякова** на тему «**Технології зварювання для виготовлення і ремонту металевих конструкцій із високоміцних сталей**» (див. с. 64).

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є. Патона, провідного інженера-конструктора Державного підприємства «Харківське конструкторське бюро з машинобудуван-

Доповідь члена-кореспондента НАН України Валерія Дмитровича Познякова

Доповідь доктора сільськогосподарських наук Джама-ла Бахлуловича Рахметова

ня ім. О.О. Морозова» Ю.М. Костіна, директора Товариства з обмеженою відповідальністю «Український інститут сталевих конструкцій ім. В.М. Шимановського» члена-кореспондента НАН України О.В. Шимановського, академіка-секретаря Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, заступника директора Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України академіка НАН України Л.М. Лобанова було відзначено важливість та актуальність проведених в ІЕЗ ім. Є.О. Патона робіт, завдяки яким створено нові технології зварювання високоміцних

конструкційних сталей і сталей високої твердості спеціального призначення, що забезпечують високі фізико-механічні властивості зварних металоконструкцій, підвищують їхню надійність, довговічність та службові характеристики.

На сьогодні вже є чимало прикладів впровадження отриманих результатів. Зокрема, дуже добре зарекомендували себе ремонтно-зварювальні технології металевих конструкцій тривалого терміну експлуатації, які дозволяють подовжити їх ресурс. Ці технології було використано при виготовленні металоконструкцій для НСК «Олімпійський» у м. Києві. В останні роки пропонувані розробки мають підвищений попит на підприємствах оборонно-промислового комплексу. При виготовленні сучасної легкоброньованої техніки впроваджено нові спеціальні сталі високої твердості й технології їх зварювання, які дають можливість збільшити витривалість і надійність бойових машин, а також відмовитися від термічного оброблення корпусів БТР.

Президія НАН України зауважила, що наведені результати наукових досліджень і розробки у галузі зварювального виробництва визначають основні чинники, які впливають на структуру, механічні властивості зварних з'єднань високоміцних сталей, їх стійкість до уповільненого, крихкого і втомного руйнування та свідчать про наявність оптимальних параметрів режимів зварювання. Цей напрям потрібно й надалі розвивати і розширювати. Для цього разом з Міністерством оборони України необхідно ініціювати роботи зі створення єдиного нормативного документа щодо вимог до броньованих листів зі сталей високої твердості, відповідних зварювальних матеріалів та технологій.

* * *

Потім члени Президії НАН України та запрошені заслухали наукову доповідь заступника директора з наукової роботи Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України доктора сільськогосподарських наук **Д.Б. Рахметова** на тему «**Науково-інноваційний по-**

тенціал мобілізації та використання нових рослинних ресурсів» (див. с. 73), присвячену важливим фундаментальним і прикладним дослідженням у галузі інтродукції, акліматизації, селекції, біотехнології корисних рослин, збагачення рослинних ресурсів та впровадження нових розробок у виробництво.

В обговоренні доповіді взяли участь академік НАН України Б.Є. Патон, академік-секретар Відділення наукового забезпечення інноваційного розвитку НААН України академік НААН України В.А. Вергунов, заступник начальника управління — начальник відділу виробництва продукції рослинництва Міністерства аграрної політики та продовольства України С.Ю. Танцюра, заступник директора з наукової роботи Приватного підприємства «Агроєкологія» доктор сільськогосподарських наук В.М. Писаренко, головний науковий співробітник Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України академік НААН України О.О. Іващенко, директор Державної установи «Інститут еволюційної екології НАН України» академік НАН України В.Г. Радченко, радник Президії НАН України академік НАН України О.С. Онищенко.

У виступах було відзначено важливість проблеми використання рослинних ресурсів. Ці розробки мають значний потенціал, який у разі широкого впровадження здатний істотно розширити асортимент рослин, що використовуються у повсякденному житті, різних напрямках сільського господарства та відновлюваній енергетиці.

У сучасних умовах актуальним є розвиток технологій з виробництва біоресурсів, які можна використовувати як біопаливо. І в цьому можна пересвідчитися на прикладі встановлених у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України біоенергетичних котелень, які працюють з використанням біоенергетичних рослин, створених, зокрема, й ученими цієї установи.

Останнім часом зростає попит на екологічно чисту сільськогосподарську продукцію, вироблену на засадах органічного землеробства. Тому запровадження технологій застосування

альтернативних фітодобрив також є досить перспективним напрямом і слід активніше привертати увагу агровиробників до цих напрацювань.

Президія НАН України підкреслила також, що потрібно шукати шляхи для координації та налагодження спільних комплексних досліджень за обговорюваними науковими напрямами з іншими академічними інститутами, установами Національної академії аграрних наук та вищими навчальними закладами України. Було зазначено, що питання такої співпраці доцільно розглянути на Міжвідомчій науковій раді НАН України та НААН України з проблем агропромислового комплексу.

* * *

Члени Президії НАН України розглянули також низку поточних питань:

- схвалили результати виконання робіт у рамках Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2012—2016 рр.;
- підтримали пропозицію щодо створення в Україні Міжнародного міждисциплінарного інноваційного центру — Центру категорії 2 під егідою ЮНЕСКО;
- затвердили заходи з урочистого відзначення 25-річчя від дня заснування Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України.

* * *

Крім того, Президія НАН України ухвалила низку організаційних і кадрових рішень.

Призначено:

- директора Інституту надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України члена-кореспондента НАН України **Туркевича Володимира Зіновійовича** на посаду генерального директора Науково-технологічного алмазного концерну «Алкон» НАН України.

Затверджено:

- доктора економічних наук **Залознову Юлію Станіславівну** на посаді заступника директора з наукової роботи Інституту економіки промисловості НАН України;
- доктора економічних наук **Новікову Ольгу Федорівну** на посаді заступника директора з наукової роботи Інституту економіки промисловості НАН України;

- кандидата економічних наук **Солдак Мирославу Олексіївну** на посаді ученого секретаря Інституту економіки промисловості НАН України.

Погоджено кандидатуру:

- доктора хімічних наук **Самченка Юрія Марковича** на посаду завідувача відділу функціональних гідрогелів Інституту біологічної хімії ім. Ф.Д. Овчаренка НАН України.

Відзнакою НАН України «За підготовку наукової зміни» нагороджено:

- віце-президента Національної академії педагогічних наук України академіка НАПН України **Гуржія Андрія Миколайовича** за багатолітню плідну наукову і науково-організаційну працю, вагомий творчий здобутки у галузі теорії і методики навчання інформатики та підготовку висококваліфікованих наукових кадрів.

Відзнакою НАН України «Талант, натхнення, праця» нагороджено:

- наукового співробітника Інституту прикладної математики і механіки НАН України кандидата фізико-математичних наук **Грушківську Вікторію Василівну** за плідну творчу працю та вагомий внесок у розвиток досліджень у галузі математичної теорії керування.

Подякою НАН України відзначено:

- начальника канцелярії Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України **Копейку Людмилу Іванівну** за багатолітню сумлінну працю, відповідальне ставлення до виконання посадових обов'язків та вагомий професійний здобутки;

- провідного наукового співробітника Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України» кандидата економічних наук **Бондарець Марину Вадимівну** за багатолітню плідну творчу працю та вагомий здобутки у науковому дослідженні розвитку цивілізаційних процесів суспільства;

- головного наукового співробітника Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України» доктора політичних наук **Жангожу Рустема Наїльули** за багатолітню плідну творчу працю та вагомий здобутки у науковому дослідженні політичних проблем міжнародних систем і глобального розвитку людства;

- працівників Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України — провідного наукового співробітника, доктора філологічних наук, професора **Білого Олега Васильовича**; провідного наукового співробітника, доктора філософських наук **Гардашук Тетяну Василівну**; провідного наукового співробітника, доктора філософських наук, професора **Гомілко Ольгу Євгенівну**; провідного наукового співробітника, доктора

філософських наук, професора **Загороднюка Валерія Петровича**; заступника директора з наукової роботи, кандидата філософських наук **Ковадло Галину Петрівну**; провідного наукового співробітника, доктора філософських наук, професора **Любимого Ярослава Валерійовича**; провідного наукового співробітника, доктора філософських наук **Омельянчика Валентина Йосиповича**; провідного наукового співробітника, доктора філософських наук **Поліщук Ніну Павлівну**; директора, академіка НАН України **Поповича Мирослава Володимировича**; старшого наукового співробітника, кандидата філософських наук **Ситніченко Людмилу Анатоліївну**; старшого наукового співробітника, кандидата філософських наук **Стратій Ярославу Михайлівну** — за багаторічну плідну працю, вагомий особистий внесок у розвиток філософської науки та з нагоди 70-річчя від дня заснування Інституту;

- працівників Інституту української мови НАН України — завідувача відділу, члена-кореспондента НАН України **Єрмоленко Світлану Яківну**; завідувача відділу, члена-кореспондента НАН України **Німчука Василя Васильовича** — за багаторічну плідну працю, вагомий здобутки у професійній діяльності, значний особистий внесок у розвиток наукових досліджень в Інституті та з нагоди 25-річчя від дня заснування установи.

Почесною грамотою Президії НАН України і Центрального комітету профспілки працівників НАН України нагороджено:

- провідного інженера науково-організаційного відділу Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України **Бовсуновську Ніну Олексіївну** за багатолітню сумлінну працю, вагомий професійний здобутки та особистий внесок у розвиток наукових досліджень в Інституті;

- ученого секретаря Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України» кандидата історичних наук **Солошенко Вікторію Віталіївну** за багатолітню плідну наукову працю, здобутки у науково-організаційній діяльності та особистий внесок у дослідження розвитку українсько-німецьких відносин;

- старшого наукового співробітника Інституту соціології НАН України кандидата філософських наук **Сакаду Миколу Онисимовича** за багатолітню плідну наукову працю та вагомий особистий внесок у дослідження соціології управління і праці в Україні;

- працівників Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України — старшого наукового співробітника, доктора філософських наук, професора **Арістову Аллу Володимирівну**; ученого секретаря, кандидата філософських наук **Базика Дмитра Васильовича**; старшого наукового співробітника, кандидата філософських наук **Недавню Ольгу Володимирівну**; заступника ди-

ректора, керівника Відділення релігієзнавства інституту, доктора філософських наук, професора **Колодного Анатолія Миколайовича**; провідного наукового співробітника, доктора філософських наук, професора **Сагана Олександра Назаровича**; провідного наукового співробітника, доктора філософських наук, професора **Яроцького Петра Лаврентійовича** — за багаторічну плідну працю, вагомий особистий внесок у розвиток наукових досліджень у галузі релігієзнавства та з нагоди 25-річчя від дня заснування Відділення;

- працівників Інституту української мови НАН України — завідувача відділу, кандидата філологічних наук **Гнатюк Ірину Святославівну**; завідувача відділу, доктора філологічних наук, професора **Городен-**

ську Катерину Григорівну; завідувача відділу, доктора філологічних наук, професора **Карпіловську Євгенію Анатоліївну**; завідувача відділу, доктора філологічних наук, професора **Соколову Світлану Олегівну**; молодшого наукового співробітника, голову Ради молодих учених інституту, кандидата філологічних наук **Ткачук Марину Миколаївну** — за багаторічну плідну працю, вагомий здобутки у професійній діяльності, значний особистий внесок у розвиток наукових досліджень в Інституті та з нагоди 25-річчя від дня заснування установи.

*За матеріалами засідання
підготувала О.О. МЕЛЕЖИК*